

4.8.2020

KUNTIEN HARKINNANVARAISEN VALTIONOSUUDEN KOROTUKSEN HAKEMINEN VUONNA 2020

KUNTA: Jämijärven kunta

YHTEYSHENKILÖ (NIMI, SÄHKÖPOSTI JA PUHELINNUMERO):

Vt. kunnanjohtaja Markus Ojakoski, markus.ojakoski@jamijarvi.fi, p. 040 509 4542

HAETTAVA SUMMA, €: 900 000

JOS ON SAATU HARKINNANVARAISTA KOROTUSTA VUONNA 2019, NIIN SEN KÄYTTÖTARKOITUS OLI:

Koulujen sisäilmakysymysten aiheuttamat lisäkustannukset sekä poikkeukselliset vaikeudet kertyneen kuntakonsernin alijäämän johdosta.

HAKEMUS:

- 1. KUNNAN YKSILÖIDYT TALOUSVAIKEUDET, JOIHIN HAETAAN HARKINNANVARAISTA VALTIONOSUUDEN KOROTUSTA SEKÄ PERUSTELUT, JOTKA OSOITTAVAT EM. VAIKEUDET POIKKEUKSELLISIKSI TAI TILAPÄISIKSI. LISÄKSI YKSILÖITYNÄ TALOUSVAIKUTUSTEN AJANKOHTA JA EUROMÄÄRÄINEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN. KORONAKRIISIN AIHEUTTAMAT KUSTANNUKSET JA TULONMENETYKSET ERITELTYINÄ KOHDASSA A:**

A: Koronakriisin verotulovaikutukset Jämijärven kunnalle ovat Kuntaliiton veroennustekehikoita ja muita arviointitapoja (esimerkiksi valtakunnalliset arviot verotulojen pohjan kehityksestä) apuna käyttäen 250 000 – 500 000 euroa vuonna 2020. Tässä ei ole huomioitu esimerkiksi ”toisen aallon” vaikutusta. Tulonmenetykset ovat realisoituneet ensi sijaisesti päivähoitomaksuissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon menolisäykset syntynevät koronakriisin myötä siirteneiden palvelujen käytön realisoituessa.

B: Status erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevana kuntana

Jämijärven kunta on ollut nk. kriisikuntamenettelyssä vuosina 2017 - 2018. Menettelyyn päätyminen perustui vuoden 2016 alijäämään, jonka johdosta kertynyt alijäämä kasvoi yli 1000 euroon asukasta kohti. Kunta täyttää edelleen tuon alijäämäkriteerin.

Osana kriisikuntamenettelyä sovittiin joukosta kunnan toimenpiteitä taloudellisen tilan korjaamiseksi. Tässä hakemuksessa viitataan kyseisiin sovittuihin toimenpiteisiin kunnan omia toimenpiteitä koskevassa kohdassa. Kriisikuntamenettelyssä kunnalta edellytettiin myös menolisyistä eli operatiivisen johdon vahvistamista.

Jämijärven kunta lähtee siitä, että alijäämän poistaminen on mahdollista. Poikkeuksellisesta tilanteesta pääseminen edellyttää pitkän aikavälin määrätietoista toimintaa, jonka varmistamiseksi Jämijärven kunta on seurannut valtiovarainministeriön hyväksymää toimenpideohjelmaa, kuitenkin niin, että on onnistuttu vielä vuonna 2019 jopa ohjelmaa paremmin erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon menojen osalta, joita toimenpideohjelmissa käsiteltiin suppeasti.

C: Sisäilmaongelmien hallinta ja väliaikaistila

Poikkeuksellisten vaikeuksien lisäksi kunnalle on tilapäisiä taloustilanteeseen vaikuttavia haasteita liittyen koulussa esiintyneisiin sisäilmaongelmiin. Vuodesta 2019 alkaen on syntynyt ennakkoimattomia kustannuksia erityisesti perusopetuksen väistötiloista ja niihin liittyvistä henkilöstöjärjestelyistä sekä keskuskoulun sisäilmaselvityksistä ja toimenpiteistä asian johdosta. Muutamat oppilaat saavat mahdollisesti oireita koulun tiloissa ja näille opetus järjestetään erillisessä väistötilassa. Keskuskoululla on jouduttu tekemään toimenpiteitä, jotta opetustiloja voidaan käyttää turvallisesti siihen asti, että uudet tilat ovat käytettävissä. Keskuskoulu on ylipaineistettu ja paineistuksen jatkuvaa seurantaa varten tarvittavat seurantamittarit hankitaan syksyn aikana. Asiaan liittyen on suoritettu erilaisia tutkimuksia ja toimenpiteitä kuten painesuhteiden seurantamittauksia, lämpökamerakuvauksia ja rakenteiden tiivistämistä.

Keskuskoulurakennus on päätetty vuoden 2019 aikana korvata uudella koululla. Koulun sisäilmaongelmista tehtyjen valitusten johdosta Lounais-Suomen aluehallintovirasto totesi kunnan toimenpiteet sopiviksi tilanteen vuoksi, mutta myös kannusti jatkamaan uusien tilojen suunnittelua.

Kokonaisuudessaan menolisäykset koulusta, väistötiloista sekä suunnittelutoimista aiheutuneista kustannuksista ovat vuonna 2020 n. xxx xxx euroa. Jämijärven poikkeuksellisten talousvaikeuksien johdosta summat ovat tavanomaista merkittävämpiä pyrittäessä kasautuneen alijäämän poistamiseen.

2. KUNNAN OMAT TOIMENPITEET POIKKEUKSELLISEN TAI TILAPÄISEN TALOUDELLISEN TILAN KORJAAMISEKSI (ESIM.: VEROPROSENTTI, TAKSAT, LAINOITUS TAI MENOSÄÄSTÖT):

A) JO TOTEUTETUT TOIMENPITEET:

Jämijärven sosiaali- ja terveystenonon kasvu on saatu vuosien 2015 ja 2016 7,4 miljoonan euron tasosta laskemaan vuoden 2019 7,13 miljoonaan euroon ja ilman koronavaikutuksia vuoden 2020 talousarvion lukeman (7,19 miljoonaa euroa) sisällä onnistuttaneen pysymään. Vuoden 2020 osalta merkittävä vaikutus on tehostetun palveluasumisen siirto Attendon toteutettavaksi.

Teknisen toimen henkilöresursointia on pidetty vuonna 2020 normaalia pienempänä. Uusien tilojen valmisteluun liittyvät tehtävät on ulkoistettu erittäin kustannustehokkaalla ja laadukkaalla tavalla. Uusiin tiloihin liittyvistä tehtävistä huolimatta kunta säästää v. 2020 teknisen toimen menoissa n. 20 000 euroa.

Kunta vuokrasi Jämi-Areenan ulkopuoliselle yrittäjälle. Siirto hyödyntää kunnan taloutta vuositasolla n. 5 000 eurolla sekä vähenevällä kunnan henkilöresurssien käytöllä.

Kunta on liittynyt paikalliseen hakelämpöyhtiöön. Kunta vähensi näin öljylämmitystä kiinteistöissään 120 000 litralla vuodessa ja tavanomaisen öljyn hinnan ja lämmön kulutuksen mukaan laskettuna säästöä vuositasolla kertyy 25 000 euroa.

B) TULOSSA OLEVAT JA PÄÄTETYT TOIMENPITEET:

Sisäilmaongelmia käsittelevässä kohdassa mainittujen koulutilojen korvaaminen on päätetty toteuttaa niin, että kouluverkko keskitetään yhteen pisteeseen, johon samalla sijoitetaan myös päivähoiton tilat. Kunnan käytössä olevien tilojen määrä laskee n. 6000 neliöstä alle 4000 neliöön ja yhdestä vuokratilasta voidaan lisäksi luopua. Uuden tilaratkaisun myötä kunnalle tulee käyttötalouteen poistoja ja korkomenoja, mutta toiminnalliset säästöt ylläpidossa, ruokailujen organisoinnissa, väistötiloista luopumisen myötä sekä vuokramenoissa kattavat suurimman osan uusista menoista. Pidemmän aikavälin tarkastelussa, jossa ikäluokkien pieneneminen huomioidaan, uusi rakennus korvaa investointivelan nykyisen kirjastorakennuksen, todennäköisesti nuorisotilat sekä ikäluokkien pienemisestä riippuen myös kunnanviraston osalta Kokonaisratkaisu mahdollistaa yläluokkien siirtämisen muussa kunnassa hoidettavaksi, mikäli yläluokkien kouluttaminen käy kalliiksi ikäluokkien pienenemisen johdosta. Tarpeettomaksi käyvien kiinteistöjen myynissä saataneen myyntivoittoja matalien tai nollassa olevien tasearvojen vuoksi.

Erityisen merkittävässä roolissa on edelleenkin Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymän eli sosiaali- ja terveystenonon hallinta. Vuoden 2020 aikana yhtymässä on kartoitettu säästökohteita konsulttipalvelun avulla ja nämä konkretisoituvat talousarviosta 2021 käytävissä neuvotteluissa. Tärkeässä roolissa on palvelujen, erityisesti vuodeosastohoidon, oikea mitoittaminen ja kalliiden ostopalvelujen organisointi omaksi toiminnaksi.

Kunta on ulkoistanut kirjanpidon ja palkanlaskennan ja pyrkii nyt etsimään uutta toimijaa, jonka kustannustason perustehtävän hoitamisen osalta arvioidaan voivan jäädä nykyistä 50 000 euroa alemmaksi.

Kunta kehittää työpaja- ja muuta työllistämistoimintaansa pyrkien järjestämään mahdollisimman laajan työllistymisen.

Uuden tuulivoima-alueen mahdollisuudet ovat aiemman valmistelun ja tuulienergian yleisen tilanteen perusteella arvioiden kohtuulliset ja valmistelu on aktivoitu uudelleen kesän 2020 aikana. Verotulovaikutukset voivat olla jopa 200 000 euron luokassa.

Aika ja paikka

Allekirjoitus, nimenselvennys ja titteli